

Minister Klimatu i Środowiska

DOP-WŚ.050.85.2025.2.AS
4045289.16442480.13390940
Warszawa, 19-11-2025

Dotyczy: odpowiedzi na zapytanie Posła Marka Krzakały (znak: K10INT12951)
Temat: systemowe wsparcie działań w zakresie humanitarnej eliminacji inwazyjnych gatunków obcych (IGO)

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu RP

Szanowny Panie Marszałku,

odpowiadając na interpelację Posła Marka Krzakały z dnia 23 października 2025 r. przekazuję poniższe informacje.

Ad. 1. Czy Ministerstwo Klimatu i Środowiska planuje podjęcie działań legislacyjnych mających na celu umożliwienie finansowego wsparcia dla ośrodków przetrzymujących nutrie w ramach działań zaradczych, na zasadach analogicznych do zamkniętych azylów dla zwierząt? Czy resort rozważy wprowadzenie celowych dotacji, grantów lub rezerw budżetowych.

Aktualnie nie są planowane prace nad zmianą przepisów ustawy z dnia 11 sierpnia 2021 r. o gatunkach obcych¹ (dalej: „ustawa IGO”) w taki sposób, aby umożliwiły dofinansowywanie nie tylko działalności azyli dla zwierząt, lecz także przetrzymywania osobników inwazyjnych gatunków obcych stwarzających zagrożenie dla Unii albo Polski (IGO) w ramach działań zaradczych prowadzonych poza azylami. Obecne przepisy w sposób racjonalny umożliwiają efektywne wydatkowanie środków publicznych w zakresie zarządzania IGO. Każdy podmiot, który chce podejmować działania mające na celu przyjmowanie IGO odłowionych ze środowiska musi uzyskać zezwolenie na utworzenie i prowadzenie azylu dla zwierząt. Azyle mają obowiązek przyjmować zwierzęta w przypadkach określonych w zezwoleniu (wynikających z żądania określonego we wniosku o wydanie zezwolenia), w takim zakresie, w jakim pozwalają na to warunki przetrzymywania zwierząt w danej placówce. Są to zatem podmioty ukierunkowane na współpracę z podmiotami odpowiedzialnymi za prowadzenie działań zaradczych i przyczyniające się do systemowego rozwiązywania problemu braku miejsc, w których mogłyby być umieszczane IGO odłowione ze środowiska. Czyni to zasadnym ich dofinansowywanie ze środków publicznych. Natomiast przetrzymywanie IGO w ramach odstępstwa od obowiązujących zakazów, wydawanego na podstawie art. 8 ustawy IGO w celu wykonywania działań zaradczych, dotyczą sytuacji, gdy podmiot przetrzymuje pojedyncze zwierzęta (zwykle 1-2 osobniki) odłowione ze środowiska, zwykle w celach hobbyistycznych (np. przetrzymywanie w obiekcie izolowanym, w warunkach domowych, odłowionego ze środowiska młodego

¹ Dz. U. z 2023 r. poz. 1589, z późn. zm.

osobnika szopa). Działania na taką skalę nie mają znacznego wpływu na usprawnienie systemu zwalczania IGO w środowisku i nie przyczyniają się do znaczącego wsparcia podmiotów odpowiedzialnych za prowadzenie działań zaradczych. W ocenie Ministerstwa Klimatu i Środowiska nie jest więc zasadne dofinansowywanie ze środków publicznych tego typu działań. Podmiot decydujący się na de facto hobbystyczne utrzymywanie zwierzęcia musi zdawać sobie sprawę z finansowych konsekwencji. Jednocześnie warto podkreślić, że Polska zobligowana jest to przestrzegania rozporządzenia (UE) nr 1143/2014 sprawie działań zapobiegawczych i zaradczych w odniesieniu do wprowadzania i rozprzestrzeniania inwazyjnych gatunków obcych, które to wprowadza ścisłe ograniczenia w zakresie ich przetrzymywania i hodowli.

Ad. 2. Czy resort rozważa wprowadzenie celowych dotacji, grantów lub rezerw budżetowych dla organizacji i jednostek realizujących zadania związane z humanitarnym odłowem i przetrzymywaniem nutrii?

Na wstępie należy zauważyć, że nutria amerykańska *Myocastor coypus* jest tylko jednym z wielu zwierząt IGO. W ocenie Ministerstwa Klimatu i Środowiska nie jest zasadne przeznaczanie dodatkowych środków finansowych na zwalczanie wyłącznie tego gatunku, gdyż równolegle prowadzone jest zwalczanie wielu innych gatunków oddziałujących na środowisko przyrodnicze w sposób równie niepożądany i ono także wymaga dużych nakładów finansowych, choć nie cieszy się obecnie tak dużym zainteresowaniem społecznym. Tego typu rozwiązania są już obecnie dostępne dla wszystkich IGO. Poza wspomnianym wyżej dofinansowaniem azyli dla zwierząt, możliwe jest przede wszystkim pozyskiwanie środków na prowadzenie działań zaradczych z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej i wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej. Od niedawna można się też ubiegać o środki z Międzynarodowej Unii Ochrony Przyrody (IUCN), która uruchomiła fundusz na rzecz szybkiej eliminacji IGO pn. „European Invasive Alien Species Rapid-Response Fund” (<https://speciesgrants.iucn.org/>).

Ad. 3. Jakie działania podejmie Ministerstwo w celu stworzenia systemowych rozwiązań współpracy między samorządami, RDOŚ a organizacjami społecznymi, tak aby obowiązek eliminacji inwazyjnych gatunków mógł być realizowany w sposób zgodny z zasadami humanitaryzmu i ochrony środowiska?

Rozwiązania systemowe dotyczące współpracy między podmiotami podejmującymi działania zaradcze względem IGO zostały już wprowadzone; określa to art. 22 ustawy IGO. Konieczność realizowania tych działań zgodnie z „zasadami humanitaryzmu i ochrony środowiska” wynika wprost z przepisów ustawy IGO i ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt². Kwestią prawdopodobnie nierozstrzygalną jest natomiast to, czy ogólnie bardziej etyczne jest uśmiercenie zwierzęcia dzikiego w sposób powodujący możliwie najmniejszy ból i dystres, czy utrzymywanie go do końca życia w niewoli. W zależności od warunków danego przypadku i zachodzących możliwości, każda taka sprawa powinna być analizowana indywidualnie.

Pyt. 4. Czy możliwe jest uruchomienie programu pilotażowego w mieście Rybnik, który mógłby posłużyć jako modelowe rozwiązanie w skali kraju dla zarządzania populacją nutrii i innych IGO w sposób humanitarny i efektywny?

Aktualnie nie jest planowane wprowadzenie takiego programu. Co do zasady powszechnie znane są metody zwalczania nutrii, tj. zarówno sposoby przyżyciowego odłowu, jak też humanitarne metody letalne polegające na użyciu środków farmaceutycznych lub broni palnej. Problem zwalczania nutrii nie wynika z braku znajomości dostępnych metod, lecz

² Dz. U. z 2023 r. poz. 1580 z późn. zm.

z braku odpowiedniej liczby miejsc w obiektach izolowanych oraz braku zgody części społeczeństwa na stosowanie metod letalnych. Pilotażowe zwalczanie niektórych IGO było w przeszłości prowadzone przez Generalną Dyрекcję Ochrony Środowiska w ramach projektu POIS.02.04.00-00-0100/16-00 pod nazwą *Opracowanie zasad kontroli i zwalczania inwazyjnych gatunków obcych wraz z przeprowadzeniem pilotażowych działań i edukacją społeczną* (więcej informacji: <https://www.gov.pl/web/gdos/kompendiazwalczania-wybranych-igo>). Działania pilotażowe dotyczyły gatunków, dla których nie były znane skuteczne metody przeprowadzania działań zaradczych lub ich efektywność.

Z wyrazami szacunku

Z up. Ministra

Mikołaj Dorożala
Podsekretarz Stanu
Ministerstwo Klimatu i Środowiska
/ – podpisany cyfrowo/

Do wiadomości:

Departament Spraw Parlamentarnych, KPRM